

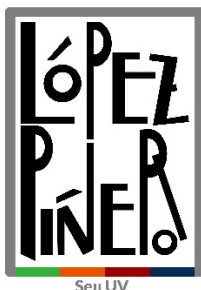
IHMC²

*BUTLLETÍ DE NOTÍCIES DE L'INSTITUT
INTERUNIVERSITARI LÓPEZ PIÑERO*

PRIMAVERA 2022

INSTITUT
INTERUNIVERSITARI

SUMARI

- Presentació
- Investigació
- Grups d'investigació
- Congressos i seminaris
- Seminaris i presentacions
- Biblioteca
- Museu
- Exposicions
- Ensenyament i divulgació de les ciències
- Sabers en acció
- MOOC Història de la ciència
- Professors convidats i estudiants residents
- Màster i Doctorat
- Difusió i comunicació

PALAU DE CERVERÓ

Plaça Cisneros 4
46003 València

Tel. 963 926 229

<http://www.instinterlp.org/>

PRESENTACIÓ

L'Institut Interuniversitari López Piñero és un centre de la Universitat de València dedicat a la investigació i la divulgació entorn dels estudis històrics i socials sobre la medicina, la tecnologia i la ciència. Disposa de programes propis de màster i doctorat en Història de la ciència i la comunicació científica. També desenvolupa nombroses activitats de divulgació científica (exposicions, cicles de cinema, etc.) i seminaris d'investigació. El centre està situat en un palau restaurat del segle XVIII ([Palau Cerveró](#)), on també estan ubicades la [Biblioteca Historicomèdica](#), amb una extraordinària col·lecció de recursos bibliogràfics, i la [col·lecció d'instruments](#) de la Universitat de València. Aquest edifici disposa de sales d'exposicions permanents i temporals.

El butlletí de notícies IHMC2 ofereix les activitats principals del centre per als mesos de primavera de 2022.

La informació actualitzada pot consultar-se en la nova pàgina web del centre més visual i dinàmica: <http://www.uv.es/ihmc>

El 30 de gener de 2017, el Consell de Govern de la Universitat de València, després d'un informe positiu, amb la qualificació màxima per part de l'agència avaluadora estatal (ANECA), va aprovar el tràmit per a la creació de *l'Institut Interuniversitari López Piñero*, un centre amb les universitats d'Alacant, Miguel Hernández d'Elx, València i Jaume I de Castelló. El centre és va ser avaluat positivament per part de la Generalitat Valenciana en maig de 2018 i finalment el decret del DOGV el 21 de novembre de 2018 crea l'Institut Interuniversitari López Piñero d'Estudis Històrics i Socials, sobre ciència, tecnologia, medicina i medi ambient. L'acte d'inauguració oficial, celebrat el passat 15 de gener de 2020, va comptar amb la participació de la rectora de la UV, els equips directius de les diferents universitats i un ampli nombre de persones col·laboradores, a les que agraïm el seu suport.

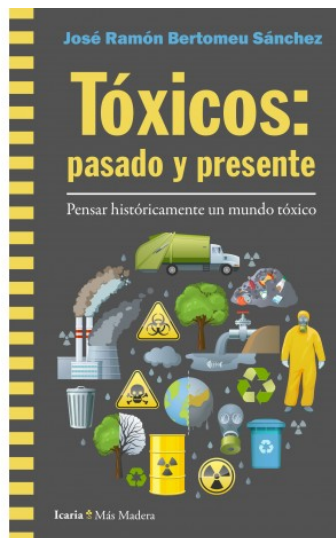
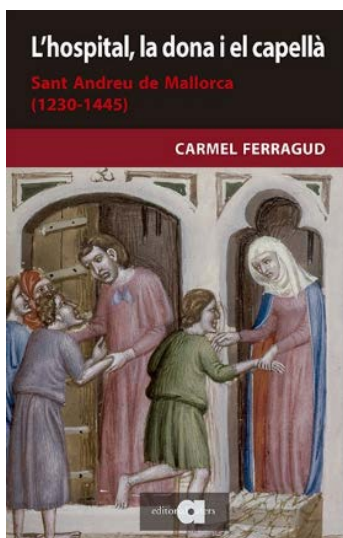
El centre continua donant suport a la recerca, el pensament crític, la innovació pedagògica, la igualtat d'oportunitats, la divulgació innovadora, i la conservació i l'estudi del patrimoni bibliogràfic i material relacionat amb la ciència, la tecnologia i la medicina.

INVESTIGACIÓ

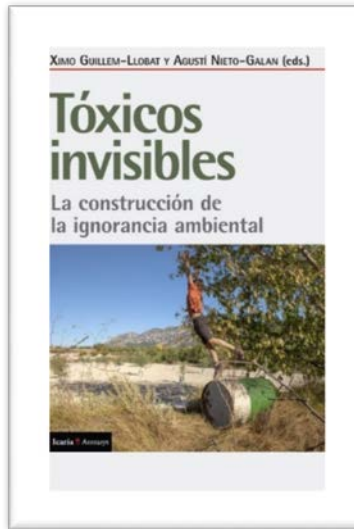
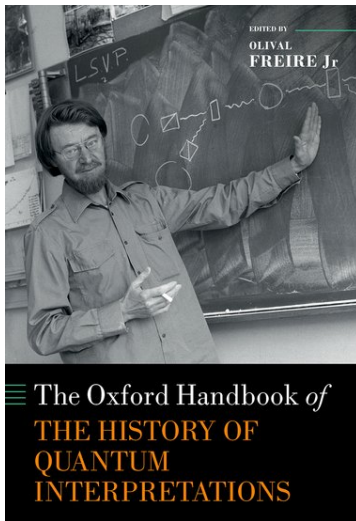
L'IILP desenvolupa investigació al voltant dels estudis històrics i socials sobre la medicina, la tecnologia i la ciència. Els seus membres publiquen habitualment llibres i treballs dins de revistes especialitzades, on també formen part dels consells editorials. També participen activament en congressos internacionals i organitzen jornades i conferències amb investigadors de tot el món. L'IILP disposa d'una xarxa de col·laboració molt àmplia amb altres universitats i centres d'investigació del nostre entorn i d'altres països. Fomenta l'intercanvi de professorat i estudiants dins de programes d'investigació i dona suport a tot tipus d'ajudes i beques per al foment de la investigació dins de les àrees esmentades. Qualsevol col·laboració dins d'aquest terreny pot ser consultada en la direcció del centre: bertomeu@uv.es. Dins de les publicacions recents del centre es troben:

- Barona, Josep Lluís. Usos de la historia en tiempos de coronavirus. Ayer: Revista de Història Contemporània . 2021, Vol. 123 Issue 1, p. 325-342. 18p.
- Barona, J.L., “Gustavo Pittaluga i els salubristes republicans a l'exili”. En: Miguel Cabañas, Miguel Ángel Puig-Samper, Idoia Murga i Antolín Sánchez Cuervo (eds) Arte, Ciencia y Pensamiento del Exilio Republicano Español de 1939 (Madrid, DGMD, 2020).
- Barona, J.L. “Catàstrofe sanitària i sistema de salut. Les lliçons de la història”. Revista L'Espill, 2020.
- Barona, J.L. “Nutritional Policies And International Diplomacy. The Impact of Tadasu Saiki and The Imperial State Institute Of Nutrition (Tokyo, 1916-1945)” dins La Col·lecció ‘European Food Studies’ de l'editorial Peter Lang (Brussel·les, Frankfurt).
- Bertomeu Sánchez, J.R. (2021) Lead poisoning in France around 1840 Managing Proofs and Uncertainties in Laboratories, Courtrooms, and Workplaces. [Ambix](#), 68(1), 72-96.
- Bertomeu Sánchez, J.R. (2021) Vivir en un mundo tóxico. [Sabers en acció](#)
- Bertomeu Sánchez, J.R (2021) La traducción de las ciencias físicoquímicas en los siglos XX y XXI. [PHTE](#) · Portal digital de Historia de la traducción en España.
- Bertomeu Sánchez, J.R. (2021) Tóxicos: Pasado y presente. Barcelona: Icaria.

- Campos Martín, Natalia, “Clasificación y tipología de los Contratos (francés-español). Estudio de caso: le contrat de télétravailleur. Llibre: Introducción a la traducción jurídica y jurada (francés-español) Editorial: 106163 - Comares S.L – S, 2020
- Ferragud, Carmel i Ricardo M. Olmos de León], "[Galenisme i medicaments en els sermons de sant Vicent Ferrer](#)", *Specula*, 1 (2021), 211-240.
- Ferragud, Carmel "Joan Aznar, de médico del hospital a prohombre de Alzira (Reino de Valencia) a finales de la Edad Media", dins Vicent J. Escartí i Rafael Roca (eds.), *En los márgenes de la historia: marginales y minorías*, Saragossa, Pórtico, 2021, pp. 151-169.
- Ferragud, Carmel, "Els esclaus, pacients i practicants de la medicina al regne de València durant la baixa edat mitjana", dins Fabienne P. Guillén i Roser Salicrú i Lluch (ed.), *Ser y vivir esclavo: Identidad, aculturación y agency (mundos mediterráneos y atlánticos, siglos XIII-XVIII)*, Madrid, Casa de Velázquez, 2021.
- Ferragud, Carmel; Guillem Roca. "[El cos de la dona maltractada, sota l'escrutini mèdic: els casos de València i Lleida en la baixa edat mitjana](#)", *Scripta*, 16 (2020), 320-342.
- Ferragud, Carmel "Unfamiliar Faces: the identification of Corpses in Late Medieval Valencia", dins Francesco Paolo de Ceglia (ed.), *The Body of Evidence. Corpses and Proofs in Early Modern European Medicine (Medieval and Early Modern Philosophy and Science, 30)*, Leiden-Boston, Brill, 2020, 53-70.
- García, Ernest “Ecología e igualdad: Hacia una relectura de la teoría sociológica en un planeta que se ha quedado pequeño”. Ed. Tirant lo Blanch (publicació prevista primavera de 2021).
- García, Ernest “El Anti-Spengler y la crítica de Neurath a la filosofía de la historia y a la sociología comprensiva”, *Encrucijadas*, vol. 20, 2020.

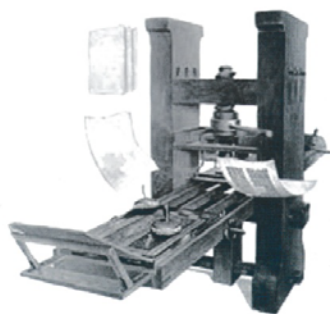
- Fernández Galeano, Javier; “El Todopoderoso nos ayude, para llegar a lo que deseamos: homosexuality and Catholicism in Franco’s Spain (1954–1970).” *Journal of Spanish Cultural Studies*, 22:3 (2021), 331-350. <https://doi.org/10.1080/14636204.2021.1960696>
- Fernández Galeano, Javier i Queiroz, Juan. "Agosto de 1971. Nace el Frente de Liberación Homosexual de Argentina", *Moléculas Malucas*, agost de 2021.
- Guillem-Llobat, Ximo. La construcción científica de la ignorancia El caso de la invisibilización del riesgo asociado a los plaguicidas tóxicos. *Investigación y Ciencia*, agosto 2021, pp. 56-7.
- Guillem-Llobat, Ximo; Perdiguero, Enrique (2021). “El control de la calidad de los alimentos en el País Valenciano: entre los intereses comerciales y la salud pública”. En Luis Enrique Otero Carvajal i Santiago de Miguel Salanova (eds.) *Sociedad urbana y salud pública España, 1860-1936*. Madrid: Los Libros de la Catarata.
- Guillem-Llobat, Ximo; Nieto gala, Agustí (eds.) (2020). *Tóxicos invisibles. La construcción de la ignorancia ambiental*. Barcelona: Editorial Icaria.
- Enric J., Campos, Ricardo (coords.) (2021) *Cultural Histories of Science in Franco’s Spain*. Dossier de Culture & History Digital Journal 10 (1)
- Novella, Enric J. (2021) ‘The Faustian spirit of the technical world’. *Mental illness and cultural criticism in Franco’s Spain*. *Culture & History Digital Journal* 10(1):e007.
- Novella, Enric J. (2021) *Las lógicas de la emancipación: Psiquiatría y ciudadanía en la España del tardofranquismo*. *Historia y Política. Ideas, Procesos y Movimientos Sociales* 46:321-349
- Pedro Ruiz-Castell, “Scanning Electron Microscopy”, in C. C M. Mody, J. D. Martin (eds.), *Between Making and Knowing: Tools in the History of Materials Research* (Singapore: World Scientific, 2020), pp. 503-512.
- Pedro Ruiz-Castell, "Los orígenes del Museo Nacional de Ciencia y Tecnología (MUNCYT) y la construcción del patrimonio científico-tecnológico en la España de la transición", *Dynamis* 40(2) (2020): 479-503.

El grup de recerca Histradcyt sobre Història de la Traducció Científica i Tècnica (GIUV2013-151) és una estructura de recerca de l'Institut Interuniversitari López Piñero. Els seus membres han participat activament, i de forma destacada, en la configuració de les activitats de recerca, formació i divulgació abans assenyalades, així com en la configuració dels recursos bibliogràfics i patrimonials que configuren les fortaleces principals del centre abans descrit. Les activitats del grup se centren en tres eixos: la recerca pròpiament aquesta, la seua difusió a través d'articles, l'edició de monografies i l'organització de Jornades biennals (en 2018 es va celebrar la IV) amb la finalitat d'establir un fòrum de debat amb membres de la comunitat científica interessats en la Història de la traducció.

Açò ens ha permès establir llaços amb investigadors de la Universitat de Verona (Itàlia), de Mont-real (Canadà) i de Lió2 Lumière (França) a més d'universitats espanyoles com l'Autònoma de Barcelona, la Complutense o la de Salamanca. El grup pertany així mateix a la Xarxa d'Excel·lència FFI2015-68705-REDT LLENGUA I CIÈNCIA. Entre les activitats i recerca del grup dels últims dos anys destaquen l'edició de volums com els titulats *Reconstruint el passat de la traducció*. L'últim ha estat dedicat a les impremtes/editorials i les obres científiques i tècniques traduïdes del francès a l'espanyol (segle XIX).(Granada: Comares, 2017). Alguns d'aquests volums han sorgit de les Jornades sobre "Història de la Traducció no literària" que el grup organitza des de 2012 en l'Institut López Piñero cada dos anys. La quarta edició va tenir lloc entorn de Traducció i ensenyament a Espanya (segle XIX). València, en novembre de 2018.

Reconstruyendo el pasado de la traducción (II)

A propósito de las imprentas/editoriales
y de las obras científicas y técnicas traducidas
del francés al español (siglo XIX)

Julia Pinilla Martínez
Brigitte Lépinette
(Eds.)

EDITORIAL COMARES

ERISOST (Estructura de Recerca Interdisciplinar de la Universitat de València en Sostenibilitat, Medi Ambient, Economia, Educació i Societat) és una unitat de recerca creada en 2009, que té per objectiu la consolidació de la cooperació interdisciplinar així com el reforçament i desenvolupament de noves línies de recerca en l'àmbit de la sostenibilitat. En ella s'integren investigadors de diversos departaments universitaris de la UV - Sociologia, Economia Aplicada, Estadística, Bioquímica i Biologia Molecular, Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials, Teoria de l'Educació-, constituint una estructura estable de recerca que participa en xarxes de recerca d'àmbit nacional, europeu i internacional, mantenint relacions continuades amb grups similars i prenent part en consorcis implicats en la presentació de projectes de recerca, oferint a més amb això un context formatiu adequat per a investigadors que s'inicien en aquest camp.

ERISOST, està dirigida a generar respostes a demandes socials i nous reptes derivats de la problemàtica de la sostenibilitat, amb la finalitat de transferir resultats que permeten tant redissenyar línies de recerca en funció de les necessitats de la societat, com reorientar les polítiques públiques aplicades en aquest àmbit.

Actualment està en fase d'informatització per a la seva posterior posada a disposició pública, un Fons de Documentació integrat per més de 80.000 notícies de premsa i documents vinculades a qüestions i problemàtiques derivades de la relació medi ambient societat.

En l'àmbit de la Universitat de València, ERISOST col·labora en el disseny i posada en pràctica de les diverses iniciatives formatives i plans d'actuació desenvolupats pel Vicerectorat de Sostenibilitat i Planificació.

<http://www.uv.es/erisost>

jose.r.rodriguez@uv.es

CONGRESSOS I SEMINARIS

Josep Lluís Barona Vilar

El projecte de recerca coordinat per JL Barona sobre CATASTROFE SANITARIA Y COOPERACION INTERNACIONAL EN TIEMPO DE CRISIS. EUROPA 1918-1945, iniciat al 2018 ha estat prorrogat pel Ministeri de Ciència i Innovació fins setembre de 2022. Aquest projecte contempla una exposició sobre las malalties infeccioses i la pobresa, que se realitzarà conjuntament entre les Universitat d'Alacant i València.

El 16 de febrer va impartir el seminari: “Polítiques nutricionals i diplomàcia internacional (1916-1945)” del Màster Universitari Conjunt en Salut Pública per la Universitat Miguel Hernández i la Universitat d'Alacant

José Ramón Bertomeu Sánchez

José Ramón Bertomeu Sánchez ha participat en el congressos:

(2021). *Viviendo en un mundo tóxico (1800-2000)*. Conferència en el Foro Social Mundial. Disponible en <https://www.youtube.com/watch?v=kaPNvFg5lf0&feature=youtu.be>

i « Concluding remarks » Journée d'études « Nouveaux chantiers d'histoire environnementale aux époques moderne et contemporaine » 18/06/2021 Centre Berthelot. LARHRA- Lyon 2, ENS Lyon.

http://larhra.ish-lyon.cnrs.fr/sites/default/files/event-files/affiche_je_environnement.jpg

Carmel Ferragud

Carmel Ferragud ha participat en col·laboració amb Carme Llanes, al Congrès Drugs and Colours 2021 [1st European Symposium on Drugs & Colors in History: from the past to the present. Revisiting ancient Pharmacies, Apothecaries, Spezierias & Workshops] València 20, 21 i 22 d'octubre de 2021. Ponència: "From the apothecary to the Painter's Workshop: The apothecaries who sold materials to the painters of the Crown of Aragon during the low Middle Ages". <https://www.uv.es/drugsandcolor/program.html>

Ximo Guillem-Llobat ha organitzat una sessió per al congrés de la European Society of Environmental History que tindrà lloc a Bristol el juliol de 2022. La sessió que porta per títol “Toxic Agnotology. Comments on Tóxicos invisibles. La construcció de la ignorància ambiental” estarà centrada en el llibre que vaig editar amb Agustí Nieto-Galan i comptarà amb la participació de Catherine Cavalin (CNRS research sociologist, Institut de recherche interdisciplinaire en sciences sociales – CNRS/Université Paris-Dauphine); Santiago Gorostiza (Postdoctoral Fellow, Centre d'Histoire – Science Po); Tatiana Kasperski (Marie Curie Fellow, Departament d'Humanitats – Universitat Pompeu Fabra) i Judith Rainhorn (Professor, Université Paris 1 Pantéon-Sorbonne/Maison française d'Oxford).

També participarà al congrés de la Sociedad Española de Historia de la Medicina. Concretament en una sessió coordinada per Josep Lluís Barona i amb una comunicació que presentarà juntament amb Ignació Suay. La sessió porta per títol “Alarmas y retos sociosanitarios” i la comunicació “Fumigaciones portuarias: la circulación transatlántica del método cianhídrico Grima”.

Leticia Fernández-Fontecha amb contracte Juan de la Cierva és investigadora a l'Institut Interuniversitari López Piñero i actualment treballa en la recerca i redacció de l'obra de teatre *Hysteria from the Archives* – data d'estrena, 2022. Altres treballs són:

Investigació i redacció del llibre *A Favor o en Contra: los autores toman partido en la Guerra Civil española* – data de publicació: hivern 2021, editorial La Uña Rota i del llibre monogràfic, *Childhood, Pain and the Emotions: A Modern Medical History* – data de lliurament a Cambridge University Press: hivern 2021.

Traducció a l'anglès i edició del llibre de poesia *La piel o el cuerpo* – data de publicació de The Skin or the Body: octubre 2021, editorial Happy Apples Press

Investigació y redacció del llibre sobre la intersecció entre el dolor i el exili *After the Illness* – data de lliurament a la editorial Seven Stories Press: estiu de 2022 i finalment la redacció de la novel·la “*Maldita Belleza*” i del llibre de poesia “*Hogar y desolación*” – lliurada als editors.

Javier Fernández Galeano

Redes epistolares cuir de militancia, amistad y sexo entre América y España en los setenta. Instituto de Investigaciones en ciencias sociales Gino Germani de la Universidad de Buenos Aires. Octubre de 2021. COMUNICACIÓN.

Archivos y Derechos Humanos. Fondo de prontuarios del Archivo General de la Provincia de Santa Fe. Fundación para la democracia. Agosto de 2021. COMUNICACIÓN.

Instrumentalizing sexual violence: Forensic experts and the criminal pathologization of victims. Congreso Sexual violence in modern southern European history. Birkbeck College, London, and the Research Centre for the Humanities of Athens (celebrado virtualmente). Junio de 2021. COMUNICACIÓN.

FERNÁNDEZ GALEANO, Javier: El petardeo en la cultura material gay del tardofranquismo y la transición: Un viaje a través de la memoria oral de Serafín Fernández Rodríguez. Congreso Petardeos. Jornadas sobre los imaginarios LGTBIQ+ en la cultura audiovisual popular española Universidad Complutense de Madrid. Junio de 2021. COMUNICACIÓN.

Enric Novella

Enric Novella va participar a l'octubre de 2021 en el VI Congrés sobre Pensament Filosòfic Contemporani de la Societat Asturiana de Filosofia “Filosofía i Psicopatología”, en el qual va impartir una conferència plenària amb el títol “Ludwig Binswanger y el proyecto de la psicopatología estructural”. Pot accedir-se al vídeo de la conferència en

<https://www.youtube.com/watch?v=w1ilMk-Fkf4>

José Manuel Rodríguez, el passat 27 de setembre, participà al debat “La societat civil al mediterrani teixint ponts una dècada després de les primaveres mediterrànies”, en la presentació de l'obra *Bridging the sea* amb Med Dialogue, dins dels Debats Vius del Mediterrani, a la Facultat de Ciències Socials de la UV.

Pedro Ruiz Castell ha participat el passat 27 de gener en el cicle de conferències “Metges i altres científics de Xàtiva” amb la ponència José Chaix Isniet (1767 – 1809), matemàtic i astrònom., a la casa de la Cultura de Xàtiva. També va impartir la conferència: "De músic, científic i boig, tots tenim una mica: els vincles amb la música d'algunes de les ments científiques més brillants de la historia"

Josep Simon

Nova publicació: The Oxford Handbook of the History of Quantum Interpretations

En aquesta nova obra de referència, part dels reputats Handbooks de l'editorial de la universitat d'Oxford, concorren historiadors, filòsofs i físics per analitzar els reptes conceptuals introduïts per la mecànica quàntica en els últims 100 anys. Josep Simon (IILP-UV) hi contribueix amb el capítol "Form and meaning: textbooks, pedagogy, and the canonical genres of quantum mechanics" que analitza l'estatus i funció dels llibres de text i altres gèneres de literatura científica en la historiografia de la física quàntica, i conclou amb les següents preguntes: "Will historians of quantum physics textbooks depart from neoclassic intellectual history? Where is the place where the form and meaning of quantum ideas promiscuously dialogue to produce new historiographies?". Més detalls: <https://bit.ly/33eOrzM>

SEMINARIS I PRESENTACIONS

L'IILP desenvolupa tots els anys cicles de seminaris d'investigació al voltant de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, en què participen alguns dels més coneguts especialistes internacionals d'aquests temes. Els seminaris tenen habitualment lloc a la sala de conferències de l'IILP a partir de les 16 h., però a causa de les circumstàncies excepcionals es continuarà celebrant regularment de manera virtual.

També hi ha cicles amb col·laboració amb altres institucions que tenen altres horaris i llocs. Totes les sessions són obertes al públic. Els seminaris estan coordinats actualment pel professor Enric Novella (Enric.Novella@uv.es).

La llista següent informa del programa provisional dels seminaris previstos per al segon semestre del 2021. Malgrat tot, es recomana consultar la pàgina web de l'IILP: www.uv.es/ihmc, en què la informació està actualitzada. Com altres anys, qualsevol proposta de seminari o col·laboració serà sempre ben rebuda. Volem agrair a totes les persones que han participat les seves aportacions a la qualitat d'aquest seminaris.

Gener 2022

19 de gener a les 18 h.: CICLE: Sabers en acció

Seminari: "Tecnologies en acció"

Seminari impartit per Jaume Sastre-Juan (IHC-UABCol·lectiu Allaqqat) i Jaume Valentines-Álvarez (CIUHCT /FCT-NOVA, Universidade Nova de Lisboa, Col·lectiu Allaqqat)

26 de gener a les 18 h.: Presentació del llibre

Febrer 2022

Cicle “Nuevas perspectivas de género en Historia de la medicina en Latinoamérica”
(coordinat per Javier Fernández Galeano ILLP-UV)

Dimecres 2 de febrer de 2022

Seminari: “Con los tapones de plata. Fantasías distópicas del discurso médico en torno a la construcción de las sexualidades abyectas”

Seminari impartit per **Carlos Figari** (ELAG- Escuela de Estudios Latinoamericanos y Globales)

Dimecres 16 de febrer de 2022

Seminari impartit per Justin Perez (UC Santa Cruz)

Dijous 24 de febrer de 2022

Seminari impartit per Jennifer Lambe (Brown University)

CICLE: Sabers en acció

Dimecres 9 de febrer de 2022

“Las epidemias como elemento transformador en la historia”

Seminari impartit per Rosa Ballester i María Isabel Porras.

Març 2022

Dimecres 2 de març de 2022

CICLE: Sabers en acció

“Las mujeres transforman las ciencias. Perspectivas de genero”

Seminari impartit per Montserrat Cabré, Teresa Ortiz i María Jesús Santesmases

Abril 2022

Dia 6 d'abril de 2022. Aula F.3.2 de la Facultat de Geografia i Història.

Dia 13 d'abril de 2022. Institut Interuniversitari López Piñero (Palau de Cerveró), Saló d'actes.

Esclaus de la moda: Salut i aparença al llarg de la història

Organitzadors: Carmel Ferragud (Institut Interuniversitari “López Piñero”, UV) i Juan Vicente García Marsilla

(Dep. d'Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques, Facultat de Geografia i Història, UV)

Dimecres 27 d'abril de 2022

Presentació del llibre “Espai i salut” de Josep Bernabeu Mestre. Presentació a càrrec de Josep Lluís Barona.

Maig 2022

Cicle “Sensitive Sources” (Leticia Fernández-Fontecha, IILP-UV, contracte Juan de la Cierva)

XII Jornades de la Secció d'Història de l' Associació Espanyola de Neuropsiquiatria (València, 26-28 de maig de 2022)

BIBLIOTECA

La Biblioteca Historicomèdica “Vicent Peset Llorca” reuneix fons antics i moderns relacionats amb la història de la ciència, la tecnologia i la medicina. La secció de publicacions d'història conté més d'11.000 monografies, una de les col·leccions de revistes especialitzades més importants en aquesta àrea (moltes consultables en línia) i una sala d'obres de referència amb més de 1.000 títols d'accés directe que ha sigut recentment reorganitzada i, actualitzada amb la compra dels principals manuals, diccionaris, tractats i altres obres de consulta publicades als darrers anys.

El fons antic consta d'uns 20.000 volums, dins dels quals destaquen, per exemple, els donats per Peregrí Casanova, amb una nombrosa col·lecció de textos darwinistes, León Sánchez Quintanar, Enrique Ferrer i Viñerta i la família Peset, la biblioteca de la qual constitueix un dels nuclis essencials de la col·lecció. La biblioteca disposa de més de 3.000 llibres mèdics des dels segles XVI al XVIII, i al voltant de 15.000 llibres dels segles XIX i XX, a més de col·leccions importants de revistes mèdiques d'aquests períodes.

GUIES TEMÀTIQUES

La Biblioteca ofereix dues guies temàtiques:

- [Museus d'Història de la Ciència, la Medicina i la Tecnologia](#)
- [Col·leccions digitals per a la Història de la Ciència](#) llibres i revistes, material gràfic i audiovisual, instruments científics...)

**Institut
Interuniversitari
“López Piñero”**
Directora de la
biblioteca:
Pilar Aguiló Lúcia

Amb elles s'intenta oferir una nova eina per als investigadors de la ciència i recopilar molta informació que es troba dispersa en *el núvol*.

ÚS DE LA BIBLIOTECA HISTORICOMÈDICA “VICENT PESET LLORCA” EN TEMPS DE LA COVID

La Biblioteca des del dia 20 de setembre de 2021 torna a obrir com abans de la pandèmia.

- **Sala d'estudi del 1r pis.**

S'obre al 100% del seu aforament, pendent del mediador de CO₂. Si els valors foren superiors a 800, tornariem al 50 %.

Hi haurà desinfectant i paper perquè cada usuari pugui netejar el seu lloc abans d'ocupar-lo.

- **Sala d'Investigadors del 2n pis.**

Encara que s'obri, també, al 100% és convenient demanar cita a la biblioteca bibhismed@uv.es, especificant els materials que es volen consultar per a tindre'ls preparats.

S'ofereix l'opció de digitalitzar alguns materials, sempre que siga possible, per a facilitar el treball dels investigadors.

- **Préstec.** Torna a ser com en 2019

Per a qualsevol dubte podeu contactar amb el personal de la Biblioteca en el correu bibhismed@uv.es o per telèfon 96 392 63 20.

ESTADES 2022 AJUDES VICENT PESET LLORCA

Amb aquestes ajudes quatre investigadors i investigadores que vindran aquest quadrimestre per tal de fer recerca a la biblioteca i col·laborar a diferents tasques d'investigació de l'IILP:

Fabrizio Bigotti (setembre 2022): Universitat de Würzburg – Universitat d'Exeter.
Projecte:

Edoardo Pierini (maig 2022): Histoire de la médecine, Université de Geneve
Projecte:

Joana Balsa de Pinho: Instituto de Artes y Humanidades, ARTIS de Lisboa:
Projecte: Estudio comparado de la arquitectura hospitalaria entre Portugal y España (1492-1580).

Max Bautista Perpinyà (junio o julio 2022)-> Universitat de Louvaine –
Projecte: La genealogia del concepto de “biodiversidad” En España a través del Trabajo del ICONA y los ingenieros de montes en el último tercio del siglo XX.

MUSEU

Durant el pròxim curs 2021-2022 el treball al Museu en els seus tres eixos principals (Conservació, Investigació i Educació), abordarà els següents elements: Millorar la qualitat tècnica i científica dels sistemes d'informació del Museu; Desenvolupar la col·lecció mitjançant investigació i organització de sessions de treball al voltant d'alguns dels seus objectes; Fomentar la realització de pràctiques curriculars i extra-curriculars al Museu; Fomentar la relació entre les col·leccions del Museu i la investigació i docència desenvolupada a l'IILP; i com sempre recolzar el desenvolupament d'exposicions temporals a l'IILP, i també l'ús i producció de recursos digitals al voltant d'aquestes en col·laboració amb el Vicerectorat de Cultura. En aquests moments estem enlllestint la sol·licitud de reconeixement com a "Col·lecció museogràfica permanent" de la Col·lecció Científico-Mèdica de l'IILP-Seu Universitat de València per part de la Generalitat Valenciana.

El Museu d'Història de la Medicina i de la Ciència de l'IILP disposa d'una col·lecció molt àmplia d'instruments científics i mèdics procedents de la Universitat de València. Fruit del treball dels seus investigadors, és el catàleg col·lectiu que es pot consultar a <http://www.instrumentscientifics.org/>. Aquests objectes són, al mateix temps, fons històriques úniques, eines per l'ensenyament de les ciències i materials museogràfics que es fan servir en exposicions temporals i permanents. El museu, per tant, gestiona l'adquisició, conservació i investigació d'aquest patrimoni, així com totes les tasques relatives a la seua difusió i exhibició. D'aquesta manera tracta de posar a l'abast d'investigadors i divulgadors totes les potencialitats de la cultura material de la ciència, la tecnologia i la medicina. En l'actualitat, el nou conservador del museu és el professor **Josep Simon Castel** (josep.simon@uv.es) i el treball amb les col·leccions del museu es desenvolupa amb la participació i col·laboració activa dels **voluntaris culturals** de la Universitat de València. Les persones interessades en les activitats del museu poden contactar amb el seu conservador per tal de plantejar donacions, col·laboracions i projectes d'investigació històrica, de divulgació o museístics. Una part selecta de la col·lecció es pot contemplar en les exposicions permanents de l'IILP que es troben al Palau Cerveró (Plaça Cisneros, 4) i a la Facultat de Medicina de la Universitat de València (Av. Blasco Ibáñez, 17). Els instruments es fan servir també habitualment en les exposicions temporals que organitza l'IILP i altres institucions que sol·liciten aquests objectes. Des del museu també s'encoratja els estudiants del Màster Interuniversitari en Història de la Ciència i Comunicació Científica (Universitat de València, Universitat d'Alacant i Universitat Miguel Hernández d'Elx) a utilitzar els objectes de la col·lecció per desenvolupar treballs.

Durant el curs 2020-21, el Museu ha adquirit un gran volum de noves peces (entre 500 i 1000 peces). Per una banda un gran contingent de peces que eixiren de la facultat de medicina i estigueren deslocalitzades durant més d'una dècada en un magatzem d'una altra institució. Per altra banda algunes peces procedents de la consulta del dermatòleg Joaquín Calap, així com algunes peces odontològiques procedents de la Clínica Odontològica de la universitat i emmagatzemades prèviament al Col·legi Major Lluís Vives.

Durant el curs 2021-2022 procedirem a iniciar l'inventari i catalogació d'aquestes peces. Si esteu interessats a participar en aquest esforç col·lectiu de recuperació de fons patrimonials, contacteu a Josep.Simon@uv.es

Visites guiades

Els instituts d'ensenyament secundari i altres grups interessats a visitar les col·leccions poden fer-ho amb un email a visites.guiades@uv.es

Telf: 96 353 10 76

Més informació en:

- <https://www.uv.es/fundacio-general-voluntariat-cultural/ca/activitats.html>
- <https://www.uv.es/uvweb/cultura/ca/patrimoni-cultural/visites-guiades-1285873386229.html>
- <https://www.uv.es/ihmc>

Voluntariat

Qualsevol persona interessada per ser voluntària cultural de la Universitat de València ha de sol·licitar-ho a voluntariat.cultural@uv.es . El personal voluntari rebrà una formació general en temes de voluntariat i una formació específica per tal de presentar les col·leccions de l'IILP amb la participació de l'equip de comissaris del centre.

Les condicions general per a ser "Voluntari/a Cultural UV" venen establides ací: <https://www.uv.es/fundacio-general-voluntariat-cultural/ca/ser-voluntari/condicions-generals.html>

EXPOSICIONS

Tornen les visites guiades al Palau Cerveró.

L'Institut Interuniversitari López Piñero disposa d'exposicions temporals i permanents amb imatges, textos i instruments que permeten reflexionar al voltant de la ciència, la tecnologia i la medicina amb noves perspectives crítiques i plantejaments lúdics i alternatius. Després de mesos de tancament forçat per les condicions sanitàries tornem a obrir les portes del Palau Cerveró als grups d'estudiants i professorat amb guies que ajuden a dirigir les mirades i plantejar qüestions de caire general i particular.

EXPOSICIÓ:

L'EXPERIMENT COM A OBRA D'ART. 125 anys creant química en la Universitat de València

Comissariat: Josep Simon Castel
José Ramón Bertomeu Sánchez

L'exposició [L'experiment com a obra d'art](#) presenta una selecció d'instruments científics i imatges científico-tècniques del vinculades al context de l'antiga Facultat de Ciències de la Universitat de València i en particular dels seus estudis de química. Celebra així la creació de la Facultat de Ciències recuperant l'estatus que mereixen les seves creacions dins del context artístic-expositiu, per fer justícia a la cultura material de la ciència i a les persones que han lluitat per conservar-la a la Universitat de València. Ho fa presentant un selecte grup d'obres i instruments durant els últims 125 anys, a tot color i sense estalvi de forma i d'estil, gràcies a la col·laboració d'un equip ampli de persones especialistes en el disseny gràfic, la documentació, la tecnologia de l'exposició, la museologia científica i la història de la ciència.

L'exposició [L'experiment com a obra d'art](#) presenta una selecció d'instruments científics, llibres i imatges científico-tècniques vinculades al context de l'antiga Facultat de Ciències de la Universitat de València i en particular dels seus estudis de química. Segueix el relat d'una exposició canònica d'art, però subverteix les expectatives de les persones visitants mitjançant la substitució de les peces ordinàries de l'expositor artístic (pintura, escultura, gravat...), per instruments científics, màquines, tecnologies, així com les representacions visuals produïdes per aquests en el seu acte de servei a la ciència. Es tracta d'un homenatge a les noves mirades de l'art que han posat la ciència, la tecnologia i la medicina al centre d'un univers semiòtic de sabers i pràctiques socials i culturals. Amb aquesta perspectiva divergent, l'exposició perfora les fronteres de la curadoria tradicional per ressituat l'objecte tecno-científic dins d'una xarxa de ingredients literaris i artístics al servei de la creativitat de les persones visitants. Aquesta flexibilitat interpretativa permetrà gaudir de l'exposició a un espectre ampli de persones amb interessos, formacions i objectius diferents.

L'exposició disposa d'una pàgina web i materials didàctics que permeten preparar la visita:

<https://www.uv.es/webquimica/info.html#>

Són ja possibles les visites guiades amb grups educatius: visites.guiades@uv.es

Organitza:

Vicerektorat de Cultura i Esport de la Universitat de València
Institut Interuniversitari López Piñero
Facultat de Química de la Universitat de València

Més informació: [\[+\]](#)

Versió online:

<https://www.uv.es/webquimica/info.html#>

El Museu acollirà durant el curs 2021-2022 l'exposició temporal "La pedra de la bogeria" comissionada per Xavier Balaguer i Enric Novella. Estarà connectada amb una altra exposició "La Nau dels bojos" al Centre Cultural La Nau (comissariada per Cándido Polo i Ana Hernández) i coincidirà amb la celebració a l'Institut de les XII Jornadas Nacionales de Historia de la Psiquiatría.

La pedra de la bogeria. Una història de la terapèutica psiquiàtrica

Pròxima exposició de l'Institut López Piñero al Palau de Cerveró (maig/2022)

Des de l'Antiguitat clàssica, la presència d'un model mèdic al voltant de la bogeria (identificada com una afectació més o menys aparent del llenguatge, la conducta o la competència psicosocial) ha propiciat la utilització de tractaments somàtics molt diversos. Així, la concepció tradicional de la bogeria com un desequilibri humoral que compromet les facultats rectores del cervell va promoure la intervenció sobre les anomenades coses no naturals (l'alimentació, el descans, les passions), la pràctica de maniobres com trepanacions i sagnies, i, sobre tot, l'administració de matèria mèdica d'origen vegetal: purgants com l'agàric blanc, el ruibarbre i l'el·lèbor (especialment indicat per als malenconiosos) o sedants com la càmbora, el cascall i el xarop d'absenta. Bona part d'aquests remeis foren utilitzats fins molt després de l'aparició de la psiquiatria com a especialitat mèdica, que –més enllà d'instaurar un nou dispositiu institucional (el manicomi moral)– no va comptar amb un ventall propi de recursos terapèutics fins a ben entrat el segle XX. De fet, pot dir-se que l'era de la moderna terapèutica psiquiàtrica no va iniciar-se fins el 1917 amb la introducció de l'anomenada malarioteràpia de la paràlisi general progressiva pel psiquiatre austríac Julius Wagner-Jauregg. A partir d'eixe moment, això sí, es van desenvolupar ràpidament una sèrie de tractaments més o menys "heroics" (d'una certa eficàcia, però de caire agressiu) per tal de pal·liar expeditivament els símptomes més dramàtics i disruptius de la "malaltia mental", entre els que cal destacar la insulinoteràpia, el xoc cardiazòlic, l'electroxoc i la psicocirurgia, el més polèmic de tots ells. Poc després, la dècada de 1950 va viure la irrupció de la psicofarmacologia, introduint-se successivament diversos medicaments per al tractament d'estats i condicions com la mania, l'esquizofrènia, la depressió o l'ansietat. Com es sabut, aquests fàrmacs es troben avui en dia entre els medicaments més consumits per la població, de manera que

representen un negoci milionari i una porció molt destacada de la despesa farmacèutica. Prestant una atenció especial al seu arrelament en determinats contextos socials i institucionals, a la seua projecció cultural i a les controvèrsies que ha suscitat el seu ús al llarg de la història, la present exposició proposa un recorregut detallat per tota aquesta panòpia de remeis amb els que la medicina ha tractat (i tracta) d'extirpar la irredempta "pedra de la bogeria" i el patiment psíquic.

El Bosco, Extracció de la pedra de la bogeria (1494)

[fragment], Museu del Prado.

El Museu està obert a propostes d'altres exposicions temporals. Per a més informació podeu contactar a Josep.Simon@uv.es o Jose.R.Bertomeu@uv.es

XVIII CONGRÉS DE LA SEHM "MEDICINA, CIÈNCIA I LLEI"

València, 15, 16 i 17 de juny de 2022

El XVIII Congrés de la Sociedad Española de Historia de la Medicina (SEHM) tindrà com a objectiu principal reflexionar des d'una perspectiva històrica sobre les relacions entre la medicina i altres disciplines científiques i la llei.

Les connexions possibles entre medicina, ciència i llei són molt àmplies. S'acceptaran treballs des de diversos tipus d'aproximació, tant sincròniques com diacròniques, sense limitació geogràfica i temporal, i des d'àrees disciplinàries variades. Es tracta de temes molt amplis abordats tant des de la història de la medicina, de la ciència i de la tecnologia, com dels estudis socials sobre la ciència, la filosofia de la ciència i del dret, l'antropologia mèdica i la bioètica, els estudis de sostenibilitat i justícia ambiental, així com les recerques sobre la terminologia, la comunicació i la traducció especialitzada, tant interlingua com intralingua. El conjunt de problemes és molt variat, des del paper d'experts en tribunals de justícia, fins a les regulacions basades en ciència i medicina o les normatives aplicades sobre les pròpies pràctiques mèdiques i tecnocientífiques, des de les medicines alternatives i complementàries fins a la propietat intel·lectual, les patents o el frau en ciència. Abasta així estudis entorn dels diferents tipus d'experts, la fiabilitat de les proves, el llenguatge mèdic-legal, la comunicació mèdica i científica, la ciència reguladora i l'acció pública, el disseny i l'aplicació de polítiques de salut pública, alimentació i mediambientals, el control sanitari d'epidèmies i altres campanyes sanitàries, i, en termes més generals, tot tipus de processos de coproducció de saber científic, mèdic i legal, per exemple, la creació de lleis amb fonament mèdic/científic, així com el desenvolupament i aplicació d'aquestes regulacions, tant a nivell local, com a estatal i transnacional. També existirà una secció de temes lliures amb la finalitat d'arreglar treballs que aborden altres assumptes.

Des de l'organització del Congrés, convidem als socis i sòcies de la SEHM, així com a totes les persones interessades per la Història de la Medicina, a participar en el XVIII Congrés de la SEHM, que se celebrarà a València durant els dies 15,16 i 17 de juny de 2022 en el Palau de Cerveró, seu de l'Institut Interuniversitari López Piñero, que agrupa investigadors de les universitats Miguel Hernández d'Elx, Universitat d'Alacant, Universitat Jaume I, Universitat Politècnica de València i Universitat de València, i amb seu també en el Col·legi Major Rector Peset.

En les pròximes circulars s'informarà dels terminis d'enviament de les propostes de comunicacions i taules temàtiques, així com dels preus d'inscripció i altres detalls organitzatius.

Pel comitè organitzador

Carmel Ferragud Domingo

<http://www.sehm.es>

ENSENYAMENT I DIVULGACIÓ DE LES CIÈNCIES

L'IILP ofereix nombrosos recursos per a tots els nivells de formació dins de l'ensenyament de les ciències, tant de primària i secundària, com universitari o de formació del professorat. Els recursos de la biblioteca són habitualment emprats per part del professorat interessat a fer servir la història dins de l'ensenyament de les ciències. Les exposicions disposen habitualment de guies educatives a l'abast del professorat que vol visitar-les amb els seus estudiants. També acull a professorat convidat que vol fer recerca educativa amb les fonts d'aquesta institució. Els professors de l'IILP imparteixen cursos de formació d'història de la ciència dins dels màsters de formació del professorat.

Dins d'aquesta línia, han estat organitzades set [jornades matinals](#) de formació destinada al professorat. La primera sessió fou el mes d'abril de 2016 amb el tema: **“Ciència, història i gènere”** (amb Capitolina Díaz, UV) La segona ha estat organitzada el mes de novembre de 2016 amb el CEFIRE, l'institut Lluís Vives de València i el tema central ha estat: **“Els instruments científics”** (amb Alfons Zarzoso, Museu d'Història de la Medicina de Catalunya). La tercera matinal va ser realitzada al mes de maig de 2017 al voltant del tema **“La ciència en acció”** (amb la participació d'Eduard Aibard, UOC). L'objectiu principal fou promoure la discussió respecte als mites del mètode de la ciència a partir dels estudis d'història i sociologia de la ciència. La V matinal d'història de la ciència tingué lloc els dies 1 i 2 de març de 2019 sobre el tema: **“150 anys de la taula periòdica: Passat i present de les aules de ciències”** en què participà Enrique Perdiguero (Universitat d'Alacant) al Palau de Cerveró. Les [sessions](#) disposen d'un dossier de materials i una llista de recomanacions bibliogràfiques per a continuar estudiant el tema. L'objectiu final és la consolidació d'un grup de treball, amb objectius de més llarga durada. La VI Matinal (amb Luis Moreno, UV) va tindre lloc a Alacant al febrer de 2020 amb centre d'atenció fonamental als **Museus de ciència com altres espais d'aprenentatge de les ciències**. Es va tractar la cultura material de la ciència, del patrimoni científic, les diferents tipus d'exposicions, les guies didàctiques, etc. Amb l'objectiu de crear un grup de treball i una llista dels principals museus de ciència del nostre entorn per tal de millorar el seu aprofitament didàctic. La VII Matinal **“Humanitats digitals i ensenyament de les ciències”** es va realitzar els dies 26-27 de febrer i 5 de març de 2021.

Les persones interessades en qualsevol d'aquestes activitats relacionades amb la història i l'ensenyament de les ciències poden connectar amb la direcció del centre: bertomeu@uv.es. L'IILP organitza cursos d'història i divulgació de la ciència dirigits a les persones majors amb col·laboració amb la [Nau Gran](#). També s'organitzen itineraris científics per la ciutat de València. L'IILP està obert a qualsevol altra forma de col·laboració amb professorat dels diversos nivells educatius dins de les línies assenyalades.

VIII MATINAL: HISTÒRIA I ENSENYAMENT DE LES CIÈNCIES

18-19 i 25-26 de febrer de 2022. «Itineraris educatius d'història de la ciència en la ciutat»

Les Matinals d'història de la ciència són trobades anuals que estableixen espais de diàleg i col·laboració entre l'experiència professional del professorat d'ensenyament secundari, la recerca en història de la ciència, la tècnica i la medicina, i la investigació en didàctica de les ciències. L'objectiu és fomentar la contribució de la investigació històrica i didàctica a la creativitat del saber escolar, la pràctica educativa i la reflexió docent.

Les Matinals d'[Història i Ensenyament de les Ciències](#) són organitzades per l'Institut Interuniversitari López Piñero (IILP) i el Centre de Formació del Professorat (CEFIRE-CTEM). Les anteriors matinals han estat dedicades a “ciència i gènere”, “instruments científics”, “la ciència en acció”, “les controvèrsies sociocientífiques”, “la taula periòdica”, els “museus de ciències” i les “humanitats digitals”.

La darrera matinal “Humanitats digitals” fou online i va revisar el projecte “Sabers en acció” (<https://sabersenaccio.iec.cat/>) i les seves potencials aplicacions a les aules didàctiques. Les sessions van ser enregistrades i poden ser consultades a aquesta pàgina:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL176C61dA5hOevEs9L2rmc-GCGRwPOSUB>

GENERALITAT
VALENCIANA

cefire
Científic, Tecnològic
i Matemàtic

La **VIII Matinal** assumeix el repte de recuperar l'espai públic en l'era post-pandèmica mitjançant un focus temàtic en els “itineraris educatius d'història de la ciència en la ciutat”. La ciutat ha sigut fonamental per al desenvolupament de la ciència, la tècnica i la medicina. Al mateix temps, l'experiència urbana i del territori forma part del dia a dia dels docents, investigadors i estudiants que constitueixen la gran comunitat educativa. La ciència ocupa un lloc privilegiat a les nostres institucions de saber: escoles, museus, universitats. Contribuir a la construcció d'una societat civil més democràtica i culturalment diversa ens obliga però a eixir de les institucions i treure la ciència al carrer. En eixe marc, la nostra proposta aposta per la recuperació i comunicació del patrimoni de la ciència mitjançant tàctiques dinàmiques d'educació a peu de carrer que posen de relleu la democratització i quotidianitat dels sabers científics. Caminant per la ciutat aprendrem ciència, tècnica i medicina, al mateix temps que habitem i fem nostra l'educació, la recerca i la política social.

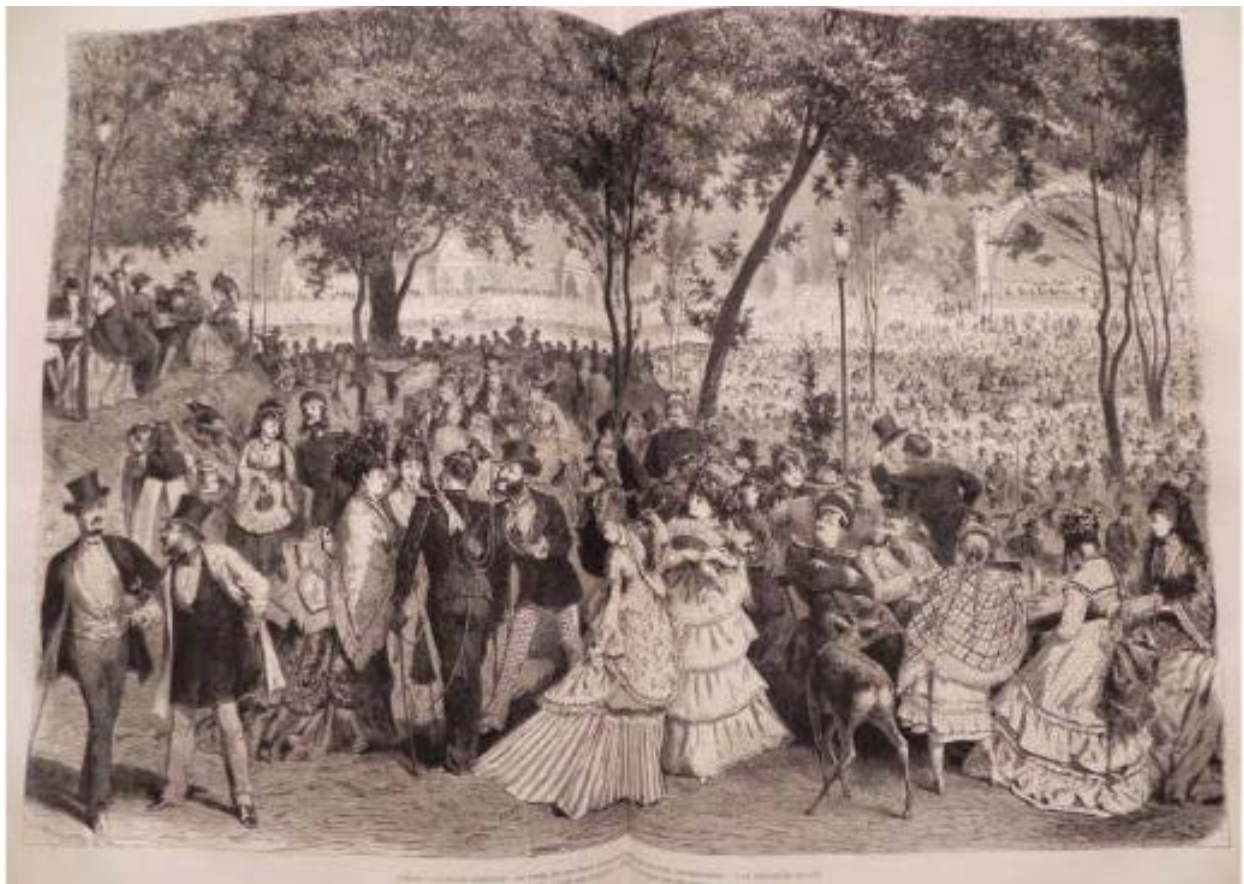
La Matinal inclou una activitat prèvia en la que es presenta panoràmicament l'experiència històrica de patrimonialitzar la ciutat de Barcelona en clau de ciència, tècnica i medicina (18 de febrer, *híbrida: presencial i online*) i tres sessions presencials (19, 25 i 26 de febrer) que exposen l'experiència de patrimonialitzar la València republicana i la investigació i comunicació d'itineraris de la salut a la ciutat de València durant la guerra, l'experiència pràctica de desenvolupar un projecte de comunicació, educació i professionalització mitjançant rutes guiades per la història, ciència i natura de Barcelona i rodalies, el

disseny de rutes que historitzen el territori des d'un institut d'ensenyament secundari, així com un exemple de ruta d'història de la ciència, la tècnica i la medicina per la ciutat de València i la presentació d'una ruta científica a la comarca de la Marina Alta.

La Matinal comptarà amb la participació d'Alfons Zarzoso (Museu d'Història de la Medicina de Catalunya), José Pardo Tomás (IMF-CSIC), José Mª Azkárraga (IES Lluís Vives, València), Xavier García Ferrandis (UCV), Miquel Carandell (Museu de Ciències Naturals de Granollers/IHC-UAB), Teresa Arabí, Paqui Crespo i Vicent Chorro (IES Llidó, Xàbia), Julio López Íñiguez (IES Serpis, València/UV) i Lluís Pascual Vidal (IILP-UV).

El programa inclou un dossier de recursos digitals i bibliogràfics i informació de projectes en marxa a disposició dels participants en la Matinal. Un exemple són els capítols dedicats als “[Espais de Ciència](#)” estudiats dins del projecte col·lectiu coordinat per part de l'Institut Interuniversitari López Piñero.

Com en les edicions prèvies de la Matinal, l'objectiu principal és promoure el diàleg entre docents i investigadors en ciències, història de la ciència i didàctica per tal d'obrir noves perspectives i per tant en totes les sessions es promourà el debat i participació activa de tots els inscrits.

SABERS EN ACCIÓ

Sabers en acció és una publicació periòdica (ISSN: 2696-743X) d'humanitats digitals desenvolupada per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica i l'Institut Interuniversitari López Piñero (UMH-UA-UJI-UV) dedicada als estudis històrics i socials sobre ciència, tecnologia, medicina i medi ambient. El manual electrònic ofereix relats curts de presentació general dels diferents temes, amb un propòsit didàctic i sòlidament fonamentats en la investigació històrica i una llarga bibliogràfica que permet continuar la investigació dels assumptes tractats. Els temes i l'aproximació ofereixen vies de fugida dels relats hegemònics basats en grans genis, biaixos de gènere, trajectòries de progrés i imatges eurocèntriques.

El manual està pensat en diversos volums. El [primer volum](#) és cronològic i ja està publicat en català i castellà. El [segon volum](#) és temàtic i està en procés de publicació. Fins ara s'han publicat els apartats dedicats a “Perspectives de gènere”, “Sabers experts”, “La pluralitat de sabers i pràctiques de la medicina”, “Ciència i religió”, “Els públics de la ciència”, “Ciència i llengua”, “Tecnologies en acció”, “Medicina, bogeria i societat”, “Medi ambient”, “Alimentació i salut” i “Espais i llocs”. Actualment s'està publicant l'apartat “Cultures visuals” i durant les properes setmanes i mesos es publicaran els capítols dedicats a “Controvèrsies”, “Ciència i literatura”, “Cultura material”, “Epidèmies”, “Geografies”, “Medicaments i salut” i “Llei”.

Tots els capítols són accessibles de forma lliure i gratuïta al portal <https://sabersenaccio.iec.cat/>

A les xarxes socials : <https://twitter.com/sabersaccio>

@sabersaccio

[#Sabenac](#)

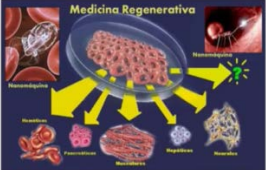

MOOC HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA

El curs 2016-2017, la Universitat de València va llançar un programa pilot per a produir cursos de vídeo en format obert i dirigit a un públic ampli. El contingut estarà disponible en diverses plataformes durant aquest curs 2020-2021: MIRIADAX: <https://miriadax.net/home>. Youtube: <https://goo.gl/1LhPq1>

L'IILP ha participat amb un curs de 10 mòduls dedicat a una introducció general a la història de la ciència, la tecnologia i la medicina. Cada mòdul consta de 5 píndoles d'uns 5 minuts. Per afrontar aquest repte, s'ha adoptat una estructura cronològica senzilla que se superposa a una organització temàtica. D'aquesta manera, cada mòdul aborda un període històric des d'un grup d'espais, biografies i objectes que permeten destacar certes característiques particulars. S'ha optat per una presentació nova, d'acord amb les noves tendències historiogràfiques. Abandonant la vella història dels descobriments i els grans genis, s'ha elaborat un recorregut per les maneres de conèixer i fer en la història que permet endinsar-se en les pràctiques socials i culturals, associades amb la ciència, la medicina i la tecnologia.

S'aborden així, personatges, objectes i espais poc habituals en els relats tradicionals, però, molt significatius per a estudiar aspectes de la ciència, la tecnologia i la medicina. En l'elaboració del curs, a més, del taller d'audiovisuals de la UV, han participat: [Carmel Ferragud](#) (IILP), [José Pardo Tomás](#) (Milà i Fontanals, CSIC, Barcelona), [Antonio García Belmar](#) (Universitat d'Alacant), [José Ramón Bertomeu](#) (IILP), [María José Báguena](#) (IILP), [Ximo Guillem](#) (IILP), [Josep L. Barona](#) (IILP), [Pedro Ruiz Castell](#) (IILP). La primera edició del curs MOOC va desenvolupar-se durant els darrers mesos de juny i juliol de 2019 amb la participació d'un miler d'estudiants, dels que més d'un terç (356) l'han finalitzat amb l'obtenció del seu diploma a meitat de juliol. La segona edició va ser durant els mesos de maig i juny de 2020 amb una inscripció de quasi dos mil estudiants, dels que també més d'un terç (562) finalitzaren el curs. Segons les estadístiques, els dos grups més nombrosos d'estudiants viuen a Espanya i l'altre grup important d'Amèrica Llatina (Mèxic (11%), Perú (7%), Argentina i Colòmbia) - tot i que també hem tingut estudiants ocasionals de UK, USA, Rússia, Itàlia, etc. Les valoracions han estat molt positives. De moment, hi ha la possibilitat de seguir els vídeos disponibles al canal de Youtube: <https://goo.gl/1LhPq1>

Desarrollo de la teoría de la evolución 	El laboratorio bacteriológico Louis Pasteur: escuela bacteriológica francesa - Fermento como microorganismo - Industria: Pasteurización de la leche - Medicinas: antisepsia quirúrgica de Joseph Lister 	
Medicina Regenerativa 	Microscopio las primeras tomas 	

PROFESSORS CONVIDATS I ESTUDIANTS RESIDENTS

L'IILP ofereix la possibilitat de realitzar estades temporals a persones de la comunitat acadèmica (professorat i estudiants) que voldria desenvolupar recerca dins del terreny de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, o col·laborar amb els nostres programes de divulgació de la ciència, patrimoni científic i museologia. Aquest programa ofereix la possibilitat de disposar d'un espai temporal a la seu de l'IILP (Palau Cerveró), amb els recursos informàtics del centre i l'accés a tots els recursos d'investigació del centre, així com la col·laboració, si escau, a les activitats de recerca i divulgació que puguem definir segons el cas particular.

Les persones interessades a fer una estada temporal a l'IILP han d'enviar una proposta amb el seu CV en què s'indiquen les dates de la seua estada i el programa de treball que desenvoluparien. Els estudiants de màster i doctorat han d'afegir-hi les dades de la persona membre de l'IILP que tutoritzarà la seua recerca i estada al centre. Les sol·licituds han d'enviar-se almenys un mes abans de l'inici de l'estada, durant qualsevol moment de l'any, i adreçades al director de l'IILP José Ramón Bertomeu (bertomeu@uv.es). El claustre de l'Institut resoldrà periòdicament aquestes sol·licituds. Aquestes estades poden compaginar-se amb qualsevol tipus de beques i ajudes. Al llarg dels anys 2020 i 2021 el professorat visitant i estudiants residents són:

- Àlvar Martínez i Joan Lloret (professors jubilats)
- Mar Cuenca i Rafaela Domínguez, (PDI Associades Història Ciència i Documentació)
- Jaime Soler parra (PDI associat Història Ciència i Documentació)
- Silvia Pérez Criado (contractada predoctoral adscrita al projecte PID2019-106743GB-C21)
- Leticia Fernández-Fontecha (Contracte Juan de la Cierva)
- Javier Fernández Galeano (Contracte Juan de la Cierva)
- Julen Ibarburu Antón (Ajudes Margarita Salas)
- Miguel Ángel Alegre Cortés (estudiant predoctoral)
- Ricardo Wan Moguel (estudiant predoctoral)

MÀSTER I DOCTORAT

L'IILP organitza programes de màster i doctorat relacionats amb la història i la comunicació de la ciència, dins del qual participen tres universitats: la Universitat de València, la Universitat Miguel Hernández d'Elx i la Universitat d'Alacant. Són programes semipresencials que fan servir tots els recursos de les noves tecnologies de la comunicació, i atrauen estudiants de diferents punts del món. Al juny i setembre de 2021, els estudiants de l'última edició de màster van presentar de manera brillant els seus treball finals de màster. El nou curs de màster va començar el **4 d'octubre de 2021**. Totes aquestes activitats, a més de les característiques pròpies dels programes, són descrites de forma actualitzada en la pàgina

<http://www.historia-ciencia-comunicacion.org/>

El seu objectiu és la formació de personal investigador en història de la ciència, amb bones habilitats en la comunicació científica, i de persones de l'àrea de la pràctica i la investigació en comunicació de la ciència, amb sòlids coneixements en els temes, mètodes i tècniques de la recerca històrica. La integració dels programes de Màster i de Doctorat permet a les persones graduades completar tota la seva formació de postgrau en un mateix programa formatiu, i poden així aconseguir el grau de doctor o doctora en un termini de quatre a cinc anys. Més detalls del programa:

Els coordinadors del màster són els professors Antonio García Belmar (UA) (belmar@ua.es), Ramón Castejón Bolea (UMH) (rcastejonb@umh.es) i Ximo Guillem Llobat (UV-IILP) (Ximo.Guillem@uv.es).

El coordinador del programa de doctorat és el professor Enric Novella (UV-IILP).

(Enric.novella@uv.es)

Acceso:

La preinscripción y el acceso al programa pueden realizarse mediante los servicios de postgrado de cualquiera de las tres universidades participantes. Existen varias fases de preinscripción entre abril y septiembre de 2017. Pueden consultarse más detalles sobre los plazos y la preinscripción en:

<http://www.historia-ciencia-comunicacion.org/joomla/index.php/master/acceso>

Información:

Toda la información sobre contenidos, profesorado, metodologías docentes, recursos de aprendizaje, calendario de actividades y acceso está disponible en la página web oficial del programa de máster:

<http://historia-ciencia-comunicacion.org/>

Síguenos [twitter](https://twitter.com/MasterHCCC) @MasterHCCC

Otras consultas:

Para cualquier duda o consulta adicional, puedes ponerte en contacto con el director del programa y coordinador de la Universidad de Alicante, Antonio García Belmar (belmar@ua.es) o los coordinadores en la Universidad de Valencia, Ximo Guillem (Ximo.Guillem@uv.es) y de la Universidad Miguel Hernández de Elche, Ramón Castejón Bolea (rcastejonb@umh.es)

MASTER INTERUNIVERSITARIO SEMIPRESENCIAL A DISTANCIA

HISTORIA DE LA CIENCIA & COMUNICACIÓN CIENTÍFICA

Instituto de Historia de la Medicina y de la Ciencia López Piñero

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ

QR code

DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

Les activitats de l'IILP poden ser seguides mitjançant les pàgines següents:

- Nova pàgina web de l'institut interuniversitari: www.instinterlp.org
- Pàgina web de la seu de la Universitat Miguel Hernández: <http://iilp.edu.umh.es/>
- Pàgina web de la seu de la Universitat de València: <http://www.uv.es/ihmc>
- Facebook: <https://goo.gl/PKghuU>
- Twitter: <https://twitter.com/PalaudeCervero>
- Video: <https://goo.gl/ZgCsPB>
- Llista de difusió: difusio_ihmc@l listes.uv.es. Per afegir el vostre email a la llista envieu un missatge a listserv@l listes.uv.es amb el text "subscribe difusio_ihmc Nom_Cognoms"

IHMC²

BUTLLETÍ DE NOTÍCIES DE L'INSTITUT INTERUNIVERSITARI LÓPEZ PIÑERO